

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра теорії та методики фізичної культури і спорту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і технологія викладання спортивних дисциплін у вищій школі

Освітня програма - Середня освіта. Фізична культура
другого (магістерського) рівня

Спеціалізація (за наявності)

Спеціальність 014 Середня освіта. Фізична культура

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики фізичної культури
Протокол № 1 від “_____” серпня 2020 р.

Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Теорія і технологія викладання спортивних дисциплін у вищій школі
Освітня програма	Середня освіта. Фізична культура
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	014 Середня освіта. Фізична культура
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції –30 год. Семінарські заняття – 30 год. Самостійна робота – 112 год. Індивідуальні завдання - 8 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
Метою даної навчальної дисципліни є формування знань і умінь, необхідних для успішної практичної діяльності з викладання спортивних дисциплін, що вивчаються на факультетах і в закладах вищої освіти з фізичної культури. Кінцеві цілі - студенти повинні засвоїти: - собістісно-діяльнісні засади організації навчальної діяльності студентів (майбутніх вчителів фізичної культури); - структуру навчальної діяльності зі спортивних дисциплін; - педагогічні функції, уміння та складові педагогічної техніки викладача спортивних дисциплін; - роль лекції зі спортивних дисциплін в підготовці майбутнього вчителя фізичної культури; - методику проведення практичних занять зі спортивних дисциплін; - мету і завдання, способи мотивації навчальної діяльності з фізичної культури; - організацію й управління навчальним процесом з фізичної культури; - матеріально-технічне забезпечення навчального процесу з фізичної культури ; - контроль ходу навчального процесу з фізичної культури; - мету і завдання семінарських занять зі спортивних дисциплін та методику їх проведення;

- завдання навчальної практики та методику організації її проведення; - особливості організації проведення оглядово-методичних занять.
Компетентності
ЗК-5 здатність оцінювати якість результатів діяльності ЗК-7 готовність особистим прикладом позитивно впливати на оточуючих з точки зору дотримання норм і рекомендацій здорового способу життя ФК-1 володіння високим рівнем знань у сфері фізичної культури та рекреаційно-оздоровчої діяльності (з новітніми теоріями, інтерпретаціями, методами і технологіями) ФК-2 здатність застосовувати в педагогічній діяльності актуальні технології, організаційні форми, методи, прийоми і засоби навчання і управління поведінкою з метою підвищення якості освітнього процесу з фізичної культури ФК-4 здатність застосовувати в освітньому процесі технології педагогічного контролю, інтерпретувати результати і вносити корективи в організацію освітньої діяльності і в підвищенні результативності діяльності з фізичної культури ФК-6 здатність вносити корективи в робочу програму, план вивчення навчального курсу, дисципліни (модуля), освітні технології, власну професійну діяльність на підставі аналізу процесів і результатів ФК-8 здатність до формування в учнів/студентів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків ФК-17 здатність направляти всі види своєї професійної діяльності на пропаганду здорового способу життя різних груп населення, на формування фізичної культури особистості, як комплексної, цілеспрямованої системи на основі міждисциплінарного підходу
Програмні результати навчання
ПРН-2 знає базові основи психології, педагогіки та розуміє загальні закономірності розвитку особистості, прояви особистісних якостей, вікові особливості учнів старшої школи, студентів та інших груп населення ПРН-4 знає та розуміє принципи, сучасні методи, основні методичні прийоми, форми організації навчання фізичній культурі в закладах загальної середньої освіти (рівень старшої школи) та у закладах вищої освіти. ПРН-8 вміє застосовувати сучасні методики та технології організації освітньої діяльності, діагностики та оцінювання якості освітнього процесу в сфері фізичної культури та вносити в нього відповідні корективи ПРН-10 вміє розробляти навчальну документацію та методичні посібники з дисциплін галузі фізичної культури відповідно до специфіки навчального закладу і контингенту ПРН-12 вміє надавати консультації з практичних питань організації здорового способу життя, розвитку фізичних здібностей, вивчення та вдосконалення життєво важливих рухових навиків та навичок самоконтролю, загартування ПРН-20 розуміє важливість навчання упродовж життя і вдосконалення своєї набутої під час навчання кваліфікації.

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Особистісно-діяльнісний підхід до організації навчальної діяльності студентів.	Знати основні компоненти особистісно-діялісного підходу в організації діяльності з фізичної культури (співробітництво, зовнішню структуру навчальної діяльності).	Розглянути особистісні компоненти організації навчальної діяльності з фізичної культури. Обґрунтувати

			діяльніснi компоненти організації навчальної діяльності з фізичної культури Охарактеризувати зовнішню структуру навчальної діяльності з фізичної культури
2.	Структура навчальної діяльності.	Віти застосовувати засоби і методи мотивації, формування навчальних завдань, навчальних дій, здійснювати контроль, оцінку діяльності.	Охарактеризувати зовнішню структуру навчальної діяльності з фізичної культури
3.	Педагогічні функції викладача, вчителя фізичної, його уміння.	Знати роль конструктивної, організаторської, комунікативної і гностичної (дослідницької) функцій викладача, вчителя фізичної культури.	Розкрити зміст конструктивної, організаторської, комунікативної і гностичної (дослідницької) функцій викладача, вчителя фізичної культури.
4.	Педагогічні уміння викладача, його майстерність і педагогічна техніка	Розуміти зміст умінь вчителя фізичної культури. Знати основні компоненти техніки і педагогічної майстерності викладача, вчителя фізичної культури.	Розглянути різні групи умінь викладача, вчителя фізичної культури. Визначити основні критерії педагогічної техніки і майстерності викладача і вчителя фізичної культури.
5.	Значення вузівської лекції зі спортивних дисциплін	Знати роль лекції у викладанні спортивних дисциплін, сутність, дидактичну мету і методичну побудову різних видів лекцій.	Охарактеризувати значення лекції зі спортивних дисциплін, світоглядну функцію та роль лектора в її реалізації.
6.	Науковість, доступність та систематичність лекції	Розуміти зміст понять «науковість», «систематичність» лекції і знати правила реалізації принципу свідомості під час лекції.	Розкрити зміст понять «науковість», «систематичність» лекції та розглянути основні правила принципу свідомості.
7.	Активізація пізнавальної діяльності студентів на лекції та її наочність.	Знати прийоми активізації пізнавальної діяльності студентів на лекції, сучасні технології забезпечення наочності лекцій.	Розглянути основні педагогічні прийоми активізації діяльності студентів під час лекції та технологію підготовки мультимедійних презентацій навчального матеріалу.

8	Особа лектора та підготовка до лекції.	Вміти здійснювати підготовку лекції зі спортивних дисциплін, знати прийоми налагодження контакту лектора з аудиторією, вимоги до мовлення лектора, стилю його поведінки і манер.	Розкрити методику підготовки до лекції, вимоги до мовлення лектора його поведінки і манер.
9.	Мета і завдання практичних занять зі спортивних дисциплін	Знати традиційні та інноваційні підходи до проведення практичних занять зі спортивних дисциплін. Вміти конструювати мету і завдання практичних занять, розробляти технологічні схеми навчання на прикладі конкретної спортивної вправи (за вибором студента).	Розкрити сучасні технології проведення практичних занять зі спортивних дисциплін. Розглянути особливості формулювання мети і завдань практичного заняття, уроку фізичної культури та розробки алгоритму навчання спортивним вправам.
10	Тема 10. Планування практичних занять їх організація і проведення	Вміти здійснювати підготовку до практичних занять їх організацію і проведення. Знати критерії оцінки якості проведення практичних занять.	Розкрити технологію підготовки, організації і проведення практичних занять зі спортивних дисциплін. Охарактеризувати критерії оцінювання якості проведення практичних занять.
11.	Організація та управління навчальним процесом його матеріальне і технічне забезпечення	Знати основні професійно-педагогічні засоби і методи при організації та управлінні навчальним процесом зі спортивних дисциплін. Вміти виконувати основні технологічні операції при проектуванні навчального процесу з фізичної культури. Знати вимоги щодо матеріально-технічного забезпечення навчального процесу з фізичної культури.	Охарактеризувати засоби і методи організації та управління навчальним процесом зі спортивних дисциплін. Розкрити сучасні вимоги до матеріально-технічного забезпечення фізичної культури в школі.
12.	Контроль ходу навчального процесу.	Знати функції педагогічного контролю, його типи і форми. Знати основні засади самоконтролю розвитку моторики, його об'єктивні і суб'єктивні показники.	Розкрити сучасні системи контролю функціональних резервів організму і рівня фізичної підготовленості.
13.	Мета і завдання семінарських занять, їх типи	Знати типи і різновиди семінарських занять. Розуміти взаємозв'язок між метою і завданнями семінарських занять.	Розкрити особливості різних типів і різновидів семінарів (розгорнута бесіда, просемінар, коментоване читання, семінар-диспут, семінар-розв'язання задачі, семінар-конференція, семінар – «мозковий штурм»).

14.	Планування семінарських занять, їх організація і проведення.	Вміти здійснювати планування семінарських занять зі спортивних дисциплін, підготовку до них та організацію і проведення. Знати критерії оцінки якості проведення семінарських занять.	Розкрити технологію планування, підготовки, організації і проведення семінарських занять зі спортивних дисциплін.
15.	Навчальна практика студентів у системі занять зі спортивних дисциплін.	Знати мету та завдання навчальної практики, способи їх реалізації. Вміти здійснювати аналіз розробленої системи завдань для навчальної практики при викладанні різних навчальних предметів з циклу спортивних дисциплін (за вибором студента)Вміти провести аналіз відвіданого практичного заняття зі спортивної дисципліни (за вибором студента).	Охарактеризувати мету і завдання навчальної практики. Розкрити технологію аналізу завдань навчальної практики.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	36
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	4
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Заняття															ІЗ	СР	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
Семінарські заняття	2*	2	2	2	4**	2	2	2	2	4	2	2	2	2	4			36
Самостійна р-та																	10***	10
Індивідуальні завдання																4**		4
Екзамен																		50
Всього																		100

Примітки: * - ваговий коефіцієнт 0,02 ($100 \cdot 0,02 = 2$)

** - ваговий коефіцієнт 0,04 ($100 \cdot 0,04 = 4$)

*** - ваговий коефіцієнт 0,1 ($100 \cdot 0,1 = 10$)

Примітки: ІЗ – індивідуальне завдання; СР – самостійна робота; * - ваговий коефіцієнт 0,05 ($100 \cdot 0,05 = 5$); ** ваговий коефіцієнт 0,1 ($100 \cdot 0,1 = 10$).

Оцінювання відповідей студентів на семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.

У випадку заняття, на якому максимально можливо отримати 10: отримані бали множать на ваговий коефіцієнт 0,1.

У випадку заняття, на якому максимально можливо отримати 5: отримані бали множать на ваговий коефіцієнт 0,05.

Максимальна сума балів, яку можна отримати за семінарські заняття - 85.

За самостійну роботу можна отримати максимально 10 балів: для цього отриману суму балів (за 100 – бальною шкалою) множать на ваговий коефіцієнт 0,1

За виконання індивідуального завдання можна отримати максимально 5 балів: отримані бали множать на ваговий коефіцієнт 0,05.

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- **90-100 балів** – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
- **70-89 балів** – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- **50-69 балів** – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.
- **Менше 50 балів** – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми), спортивне обладнання та інше
-----------------------------------	--

Література

1. Шиян Б.М., Папуша В.Г. Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах фізичного виховання і спорту: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2005. 208 с.
2. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів: підручник. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан». 2001. Ч. 1. 232 с.
3. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів: підручник. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан». 2002. Ч. 11. 247 с.
4. Папуша В.Г. Методика фізичного виховання школярів: форми, зміст, організація. Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. 192 с.
5. Ляшук Р.П., Огнистий А.В. Гімнастика: навч. посібник. Ч 1. Тернопіль ТДПУ, 2000. 164 с.
6. Ляшук Р.П., Огнистий А.В. Гімнастика: навч. посібник. Ч 2. Тернопіль ТДПУ, 2001. 212 с.
7. Огнистий А.В., Власюк Р.А. Основні засоби гімнастики: навч.-мет. посібник. Тернопіль: «ТАЙП», 2015. 241 с.
8. Шиян Б.М., Вацеба О.М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті: навч. посібник. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2008. 276 с.
9. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. К.: Академкнига, 2006. 352 с.
10. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи (Андрогогіка): підручник. К.: НТУУ «КПІ», 2009. 406 с.

Допоміжна література

1. Бондар А.Д. Семінарські заняття у вищій школі. Київ: Вища школа, 1974. 78 с.
2. Сергієнко Л.П. Тестування рухових здібностей школярів. К.: Олімпійська література, 2001. 440 с.
3. Студентська творча робота/за ред. Б.М.Шияна. Тернопіль:ТДПУ, 2000. 48 с.
4. Корнієнко С.М., Шандригось В.І., Наумов С.А. Вправи з гантелями: мет. рек. Вид 2-е, доп. і перероб. Тернопіль: Навч. книга – Богдан, 2010. 64 с.
5. Беляк Ю.І., Рихлюк С.П. Основна гімнастика: навч.- мет.посібник. Івано-Франківськ, 2013. 80 с.
6. Огнистий А.В. Атлас загально розвиваючих вправ. Тернопіль: «Тайп», 2014. 306 с.
7. Іващенко О.В., Карпунець Т.В. Комплекси загально розвиваючих вправ на гімнастичній лаві і стінці на уроках фізичної культури. Теорія і методика фізичного виховання. 2007. №3. С.32-34.
8. Худолій О.М. Основи методики викладання гімнастики: навч. посібник. У 2-х томах. 4-е вид., випр. і доп. Харків: «ОВС», 2008. Т. 1. 408 с: ISBN 966-7858-54-5. ISBN 966-7858-55-3(І).
9. Методичні знахідки творчо працюючих учителів фізичної культури: мет. посіб./Упорядник Коробов М.Г. Кіровоград: КЗ, 2014. 68 с.
10. Артюшенко О.Ф. та інші. Виховання інтересу до фізичної культури у юнаків 15 – 17 років з урахуванням морфо-функціональних відмінностей. Фізичне виховання дітей та молоді. К., 1990. Вип. 13. С. 9 – 13.

11. Безкопильний О.П. Виховання в учнів інтересу до фізичної культури шляхом удосконалення методичного забезпечення шкільних спортивних майданчиків. Фізичне виховання дітей і молоді. К., 1990. Вип. 13. С. 33 - 35.
12. Бахчанян Г.С. Мотивація інтересу до занять фізичною культурою і спортом. Педагогіка і психологія. 1998. №4. С. 41 - 47.
13. Васьков Ю.В., Пашков І.М. Уроки фізичної культури в загальноосвітній школі. 10 11 класи. Х.: Торсінг, 2004. 256 с
14. Гусев В. Основи формування інтересу до уроків фізичної культури. Завуч. 2002. №15. С. 13 – 14.
15. Остапенко О. Виховання в учнів 8–9 класів інтересу до занять фізичною культурою. Фізичне виховання в школі. 2002. №2. С. 19 – 23.
16. Островерхова Н.М. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. К.: Фірма «ІНКОС», 2003. 352 с.
17. Семеренський В. Народні ігри та їх роль у розвитку творчої активності учнів. Фізичне виховання в школі. 2000. №1. С. 54 – 55.
18. Шиян Б.М. Методика фізичного виховання школярів: практикум. Львів: Світ, 1993. 184 с.
19. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. В 2-х частинах: навчальний посібник. Тернопіль, 2001.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра теорії та методики фізичної культури м.Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 каб. 407 тел. +38(0342) 59-60-19 https://ktmfks.pnu.edu.ua/ e-mail: ktmfks@pnu.edu.ua
Викладач	професор Богдан Мицкан
Контактна інформація викладача	0999006738 bogdan.mytskan@pnu.edu.ua

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: ➤ Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
--------------------------	--

	➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується у відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/ https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, регламентується у відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) » – стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку закладу вищої освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів закладів вищої освіти» – ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у робочій програмі та методичній розробці з самостійної роботи до курсу. Також за рішенням кафедри професійної освіти та інноваційних технологій студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) – стор. 3. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) –

	https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozenja/
--	---

Викладач

проф. Б. Мицкан